TA' MARIJA *RESTAURANT*

Unur Internazzjonali u 42 sena Servizz Kontinwu għall-Mostin

Tagħrif miġbur minn Victor B. CARUANA

Min hu s-Sur Ben Muscat?

L-isem Ben Muscat huwa sinonimu mal-qasam tal-*Catering* f'Malta. Huwa ġej minn familja ta' kuntratturi ta' l-ikel fis-servizz tal-Maestà Tagħha r-Reġina Eliżabetta II. Huwa kkonsidrat bħala wieħed mill-pijunieri tat-Turiżmu fil-Gżejjer Maltin.

Ili naf lis-sur Benny Muscat aktar minn tletin sena. Jien iltqajt miegħu u ġbart dan it-tagħrif mingħandu stess. Huwa ġej minn familja b'oriġini mir-Rabat u mill-Imtarfa: 'Ta' l-Ajru' u 'Ta' Paroli'. Missieru kien kuntrattur magħruf ta' l-ikel mal-Forzi Militari Ingliżi. Huwa kien ifornihom b'ikel, ħaxix u laħam. Barra min hekk, missieru flimkien ma' xi zijiet kellhom żewġ skejjen tas-sajd: 'Il-Pawlina' u 'Is-Sagra Familja'. Huma kienu jistadu bil-pistin, għall-lampuki, tonn u pixxispad. Ben kien ikun dejjem miegħu u għalhekk beda jinteressa ruħu ħafna f'dan il-qasam.

Ir-Ristorant 'TA' MARIJA' - dehra rustika b'dekor Malti.

Is-sur Ben Muscat kien laħaq *Emergency Teacher* fir-Rabat fl-1957. Wara ftit kompla l-istudji tiegħu fil-*London Northern Polytechnic* - fergħa ta' l-Università ta' Londra minn fejn fl-1963 ħa d-Diploma fl-*Electronics and Telecommunications*. Huwa ġie lura Malta kien lekċerer ta' l-Elettronika fil-Politeknik (MCAST). Hawnhekk huwa ħadem mill-qrib mal-Prinċipal Dr. Focken - Professur magħruf tal-UNESCO, u ma' Dr. Hugh Mc Gibben - wieħed mill-aqwa awturi dwar *Electronic and Scientific Subjects*. Però dejjem kienet il-ħolma tas-sur Benny li jiftaħ u jmexxi ristorant bi stil u ikel kompletament Malti.

The New Inn Bar & Restaurant

Fil-ħamsinijiet kien infetaħ '*THE NEW INN BAR & RESTAURANT*' fi Triq il-Kostituzzjoni l-Mosta, bil-propjetarji Joe u Benna Muscat. Dan Joe kien iben Johnny 'Ta' Barabanja', li kellu l-magħruf 'JOHNNY'S BAR', quddiem ir-Rotunda. Ben kien jiffrekwenta '*The New Inn*' u hawn għamel ħbieb ma' diversi Mostin fosthom Joe Scicluna ('Tar-Reo'). Il-propjetarju Joe Muscat kien miet żgħir, u fl-4 ta' Lulju 1964, Ben flimkien ma' dan Joe Scicluna bdew imexxu dan il-post, issa bl-isem ta' '***WHISPER NIGHT CLUB & FARMHOUSE***', aktar bħala avventura milli bħala *business*. Iżda wara ftit xhur Joe Scicluna ma baqax interessat u l-post għadda f'idejn is-sur Ben Muscat.

Hawnhekk Ben daħal b'ruħu u ġismu għal dan il-proġett u kompla jsebbaħ il-post. Huwa ħadem ħafna biex jistabbilixxih bħala *Number 1: Steakhouse* f'Malta. Kellu 24 varjetà ta' *steaks* u b'hekk sar iffrekwentat ħafna mill-Maltin u l-barranin. Hawn sar popolari ħafna għax il-post kien fejn wieħed setgħa jara u jisma' l-aqwa kantanti popolari internazzjonali ta' dak iż-żmien.

Kantanti magħrufa

Is-sur Ben kellu ħafna kuntatti ma' barra minn Malta u rnexxielu jagħmel ftehim mad-ditta magħrufa tad-diski ***EMI***, li minn żmien għall-ieħor, kienet tibgħatlu kantanti popolari biex ikantaw f'dan il-lokal. Fir-ristorant 'TA' MARIJA' llum tara diversi ritratti ta' kantanti magħrufa li kienu taw wirjiet hawnhekk. Fost dawn insibu lil **Van Wood**, li kanta hawnhekk għal tmixtax-il ġimgħa! Madwar sentejn ilu jien iltqajt mal-mara u ma' bintu li ġew iżuru lis-sur Ben u lis-sinjura tiegħu Maria.

Il-klijenti kien jagħmlu t-talbiet tagħhom lil aktar *D.J.'s* popolari ta' dak iż-żmien bħal Victor Aquilina u Norman Hamilton. Kantanti oħra famużi li dehru hawn kienu **Barry Mason** (il-kompożitur tal-famuża '*Delilah*' u '*The Last Waltz*'), **Michael Cox**, **Graham Boney**, **Mike Mercado** (il-famuż pjanista u kantant magħruf bħala '*The Swinging Monk*') u **Tim Rice** (sieħeb Andrew

Il-kantant popolari Olandiż Van Wood flimkien ma' xi klijenti Mostin.

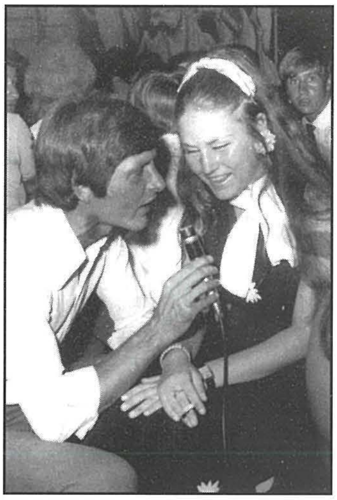

Il-kantant Michael Cox qed jintervista lill-Mostija Cecille Agius li kien għadha kif ġiet fit-tieni post fil-konkors ta' Miss Malta ftit ġranet qabel.

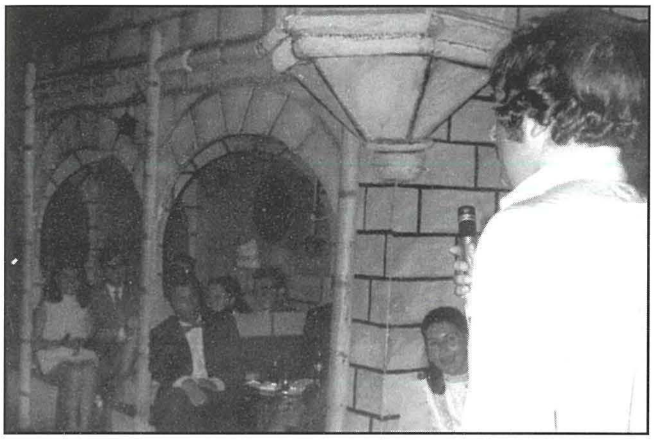

Barry Mason - il-kompożitur tal-kanzunetti popolari 'Delilah' ta' Tom Jones u 'The Last Waltz' ta' Engelbert Humperdinck.

Il-famuż pjanista u kantant Mike Mercado, magħruf aktar bħala 'The Swinging Monk'.

The Waikiki Islanders.

Lloyd Webber). Dawn it-tnejn flimkien kitbu diversi *musicals* famużi bħal *'Joseph and the TechnicolourDreamcoat'*, *'Jesus Christ Superstar'* u *'Evita'*!

Żewġ kantanti oħra popolari li wkoll għamlu żmien ikantaw hawn kienu **Don Charles** (minn Wales) u l-Awstraljan **Rolf Harris**. Aktar tard dawn fetħu pub tagħhom bl-isem ta' *'Ceasar's'* f'Buġibba. Ta' min isemmi wkoll il-**Waikiki Islanders**, **Leapy Lee** (għandu d-diska *'Little Arrows'*), **Peter and Gordon**, **The Walker Brothers**, **Jess Conrad** u **Ricky Valence** (magħruf għall-kanzunetta *'Tell Laura I Love Her'*). Diversi *Jazz Bands* kienu jdoqqu hawn ukoll fosthom dik immexxija minn **Josè Curmi** (*Il-Pusè Snr.*) fl-1964.

Fl-1970 it-tim ta' **Arsenal**, immexxi mill-captain Frank Mc Lintock, kien mistieden f'dan ir-ristorant. U din mhix xi sorpiża għaliex il-motto tas-sur Benny huwa *"I love Arsenal and cooking"*!

Film Stars u Nies Prominenti

Dak iż-żmien ukoll kienu qed jinġibdu partijiet minn films f'Malta u l-atturi fihom kienu spiss jiffekwentaw il-*'WHISPER'*. Dak iż-żmien kien għadu ma nħoloqx Paceville! Fost dawn insibu lil **Oliver Reed**, **Ernie Wise** (ta' *Morecambe and Wise*), diversi atturi minn *'Doctor at Large'*, *'On the Buses'*, kif ukoll **John Le Meseurer** - attur u direttur famuż mill-*Isle of Man*.

Minħabba f'hekk il-*'Whisper'* kien ikun dejjem mimli u mal-bieb dejjem kien ikun hemm surġent u pulizija. Klijenti oħra prominenti kienu jkunu l-eks Prim-Ministru **Dr. Ġorġ Borg Olivier**, li kien iħobb jieqaf hawn hu u sejjer fil-Villa tiegħu f'San Pawl il-Baħar, kif ukoll **Mr. George Feldman**, l-ewwel Ambaxxatur Amerikan f'Malta u s-Sinjura tiegħu Margot. Wieħed jista' jara ritratti tagħhom, u kważi kollha ġew miġbuda mill-fotografu Mosti Joe Bartolo (tal-Palladium Cinema), li kien joqgħod bieb ma' bieb u wieħed mill-ikbar ħbieb personali ta' Benny.

Venue ta' Riċevimenti

Mill-bidu nett kellu l-aqwa *Chefs*. L-ewwel wieħed u li dam hemm għal żmien twil kien ix-*Chef* personali ta' Lord Louis Mountbatten! Dan kien Wiġi Sultana li llum għandu 'l fuq minn disgħin sena u jgħix il-Gżira. L-assistent tiegħu kien magħruf ukoll u kien Emanuel Bonello (magħruf bħala *'Il-Bunny'*).

Is-sur Ben qalli wkoll li hawnhekk ġieli saru u

għadhom isiru riċevimenti tat-tiġijiet. L-ewwel wieħed li sar mindu beda jmexxi dan il-post fl-1964, kien ta' koppja Mostija - Giuseppe Galea u Rosanne Gatt (oħt tal-*Gatt Bros.*). Tieġ ieħor li żgur ma jinsiex huwa tiegħu stess mas-sinjura tiegħu Maria mwielda Gatt fl-1968.

Is-sinjura Maria, eks-għalliema, hija bint il-magħruf eks-referì Watty Gatt, li m'ilux wisq iċċelebra għeluq id-disgħin sena tiegħu hawhnhekk stess. Is-sinjura Maria Muscat għandha għal qalbha ħafna l-ikel tradizzjonali Malti. Hi minn dejjem kellha parti kbira fit-tmexxija ta' dan il-post u għadha tagħmel hekk sal-lum. Hija ħaġa magħrufa li kellha parti kbira mis-suċċess ta' dan il-post.

Jinbidel l-isem u l-istil ta' l-ikel fl-1990

Fl-1990, il-koppja Muscat iddeċidew li jbiddlu l-'*Whisper Nightclub and Farmhouse*' f'ristorant tipikament Malti. Huwa tkellem ma' diversi ħbieb Mostin dwar dan. Fl-aħħar intgħażel l-isem **'TA' MARIJA'** - isem wisq għal qalb is-sur Benny, u għal diversi raġunijiet. Huwa qalli li martu Maria kienet forza qawwija u strumentali ħafna fis-suċċess tal-post; il-Mosta għandha bħala Patruna lil Santa Marija; in-nanna tiegħu kien jisimha Marija u kienet koka magħrufa u żgur li ħa ħafna ideat minn għandha. Fl-aħħarnett huwa qalli li skond it-tradizzjoni, it-tfajla ta' l-istorja ta' l-Għar ta' l-Isperanza kien jisimha Marija! Għalhekk mill-1990 dan ir-ristorant ġie msemmi 'TA' MARIJA'.

Minn dak iż-żmien bdew iservu l-aktar platti Maltin. Huwa kburi ħafna bil-kċina Maltija, li żgur mhix limitata, u li hi bbażata fuq il-ħwawar, basal, tadam u karfus. Il-problema kienet li l-kċina Maltija hija vasta ħafna. Hu semmieli diversi ikel Malti bħal bċieċen, kirxa, mazzit, kliewi, gamiem, summien, soppa ta' l-armla, soppa ta' l-imlievez fost oħrajn.

Għalhekk ġie magħżul l-aktar ikel Malti li jappella f'dik li hi togħma, dehra u li ma jagħmilx ħsara għas-saħħa inġenerali. U f'dawn l-aħħar ħmistax-il sena speċjalizzaw f'din is-selezzjoni.

Rebbieħa ta' diversi unuri

Ir-ristorant 'TA' MARIJA' rebaħ diversi unuri. Fil-11 ta' Frar 1999, rebaħ l-unur prestiġjuż internazzjonali '***Ercole d'Oro***' bħala apprezzament għall-intervent tiegħu biex jipprommvi l-Kċina Maltija fuq livell internazzjonali. Fl-2000/01 intgħażel bħala ***World Recommended Restaurant*** mill-*WATA* (*World Association of Travel Agents*). Fl-2005/06 ingħata l-Premju ta' l-**Aqwa Ristorant Malti** mill-*Good Food Guide* - sponsorjat mill-Ministeru tat-Turiżmu. Fl-istess perijodu huma rebħu wkoll l-***Best Maltese Wine List*** - sponsorjata mid-ditta Marsovin.

Il-familja Muscat laqgħet diversi delegati mill-aktar konferenzi importanti li qatt saru f'Malta fir-ristorant tagħha. Diversi Prim Ministri u Kapijiet ta' Delegazzjonijiet taċ-***CHOGM*** li saret dan l-aħħar, iltaqgħu għall-ikel hawnhekk. L-ewwel ġemellaġġ li kien sar bejn il-Kunsill Lokali tal-**Mosta** u dak ta' **Millbrae** (*USA*) kien iffirmat hawnhekk waqt ikla kbira li attendew għaliha diversi mistednin distinti.

Iċ-ċertifikat ta' l-Award 'Ercole d'Oro' mogħti lir-Ristorant 'Ta' Marija' fil-11 ta' Frar 1999.

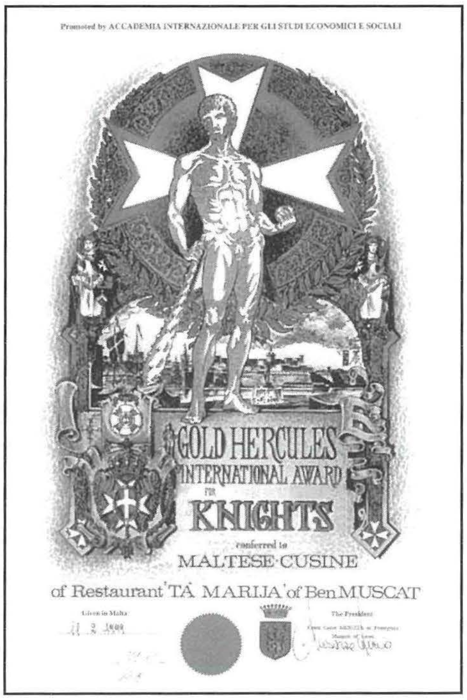

Ritratt meħud riċentement ta' l-istaff tar-Ristorant 'Ta' Marija' flimkien mad-Diretturi.

L-Onor. Dr. Francis Zammit Dimech, Ministru tat-Turiżmu ma' Ben Jr., Maria Muscat u Ben Sr., nhar il-11 ta' Jannar 2006, meta huma rebħu żewġ Premjijiet: 'The Best Maltese Food' u l-'Best Maltese Wine List'.

Ir-Ristorant 'Ta' Marija', barra milli jipprovdi varjetà ta' ikel, jipprovdi wkoll divertiment ta' kull tip. Nhar ta' Erbgħa u nhar ta' Ħamis joffru wirja spettakolari ta' żfin. Mużika u folklor Malti bis-sehem ta' kitarri u mandolini. Nhar ta' Ħamis joffru *Country Night*. Nhar ta' Sibt joffru '*A La Carte Menu*, *Set Menu*, kif ukoll *Buffet Dinner*, flimkien ma' *D.J.'s* u kantanti Maltin. Nhar ta' Ħadd fil-għodu jkun hemm ikla *Buffet*. Il-familji bit-tfal dejjem kienu u jibqgħu ferm milqugħa. Hawn ta' min isemmi li l-kantanti popolari Maltin **Freddie Portelli**, il-**Bayzo**, **Enzo Guzman** u oħrajn bdew il-karriera tagħhom propju hawnhekk.

Minbarra r-Ristorant 'Ta' Marija', is-sur Ben fetaħ ukoll il-***Palazzo Pescatore*** f'San Pawl il-Baħar u l-***Mc Benny*** - stabbiliment ta' *fast food* fuq stil Amerikan. Fl-istess żmien huwa kien membru fil-Bord *Hotel and Catering Establishment*, u fl-1990 ġie elett bħala l-ewwel President ta' *The Malta Restaurants Association*.

Il-Familja Muscat fil-Mosta

Bil-preżenza tagħhom fil-Mosta għal dawn l-aħħar 42 sena, il-Familja Muscat iħossu li huma ta' benefiċċju għall-Kommunità Mostija bil-prodott tagħhom, bil-klijenti li huma jiġbdu lejn il-Mosta, kif ukoll ta' għajnuna lil diversi azjendi Mostin li jagħtu s-servizzi tagħhom lil dan l-istabbiliment. Dan barra milli jipprovdu xogħol għal numru ta' ħaddiema Mostin.

Huma sodisfatti ħafna bis-sehem tagħhom fil-ħajja Mostija permezz tar-ristorant tagħhom, li llum qed ikomplu jmexxu bis-sehem ta' wliedhom Ben Jr. u Lara. Għal dawn l-aħħar tlett snin Ben Jr. ħa f'idejh it-tmexxija tar-Ristorant 'Ta' Marija, li b'hekk jiżgura t-tkomplija ta' suċċessi ta' dan il-lokal popolari fil-Mosta.

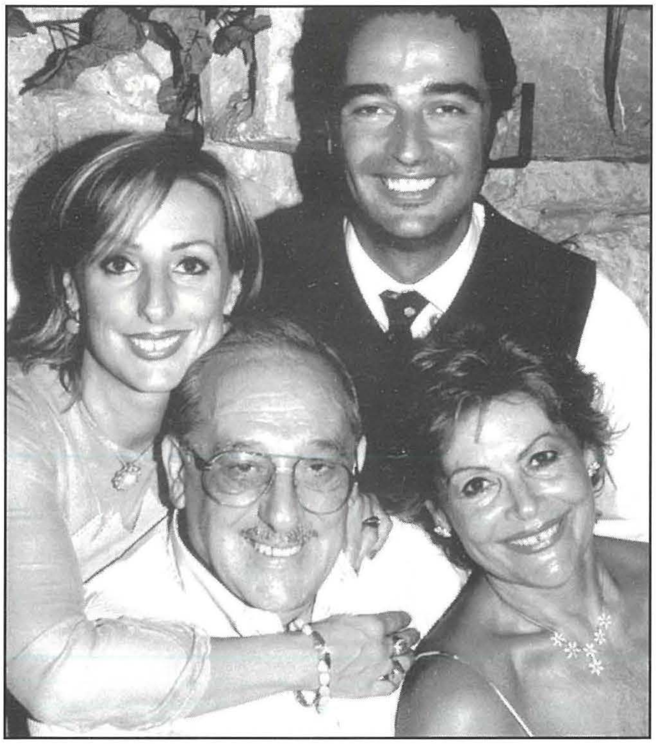

Il-Familja Muscat - Ben u Maria flimkien ma' wliedhom Lara u Ben Jr.

Ħajr lill-Familja Muscat.

Guido's Photo Studio

Professional Photography and Digital Video for Weddings, Engagements etc.

New fully equipped studio. Photo sessions by appointment.

Photos on Canvas or Laminated

Photo Restoration. Remove scratches, tears and stains, add or remove people and objects.

Wide range of Arqadia and Outer edge ready-made frames.

Simon Theuma

LMPA (UK) 1997 LBIPP (UK) 1998

139, Eucharistic Congress Road, Mosta - Tel: 21 412659 Fax: 21 417512